

בנטומיאי חוזר למסע נצחון

מולכו בשך ודם...

הפרצוף

סמי מולכו עם סטיכת הצבע הלבנה, בה הוא מופיע על הבמה. מאז חזר הפך אמן מבוקש. תנועה. אקדמיה זו היא נודדת, נערכת מדי שנה בארץ אחרת ובאים אליה אמני-תנועה גדולי אמני התנועה בעולם, כמו אנטון דולין, נורה קיס ותיקטור קיובסקי, הכורזי אוגרף של האופרה הפאריסאית.

סמי הוזמן להרצות באקדמיה זו בדרגה שווה לשאר האמנים המרצים. בין תלמידותיו בחוג לפאנטומימה, היו גם שתי מצריות, שתיהן מורות במכון לתרבות הגוף במצרים. מספר סמי: "בשיעור הראשון הבחנתי מיד שהן מצריות. לא דיברתי איתן במיוחד. ביום השני, אחרי השיעור, הן ניגשו אלי ושאלו: אתה איטלקי או ספרדי? אמרתי להן: לא, אני ישראלי. לרגע אחד היה שקט. אמרתי: אנחנו שכנים, אתן יודעות. שררה אחירה קרירה. הן ביקשו סליחה והסתייגו. תלכו. למחרת לא הופיעו לשיעור. אולם כעבור יום, חזרו. הקרח בינינו נשבר. הן היו חביבות אבל לא שאלו שום שאלות."

בעת שמולכו הופיע בברלין המזרחית, ביקר שם גם גאון הפאנטומימה מארסל מרסו, שערך אז סיור הופעות. סמי בא אליו מאחורי הקלעים. שמע הצלחתו של סמי כבר הגיע למרסו, ולפחות בעיני מנהלת העסקים שלו לא מצא הדבר חן.

פגישה שנייה בין סמי למרסו נערכה בתום סיורו באירופה, כשביקר את מרסו בפאריס, לפי הזמנתו. באחד הימים, ביקש מרסו לראות את הביקורות שנכתבו על סמי. מספר על כך סמי: "לא רציתי להראות לו אתן. הן היו יותר מדי טובות. פחדתי שזה עלול לקלקל את היחסים בינינו. בכל זאת אני צעיר ומתחיל, ולו יש עבר של 15 שנה, זה היה טבעי אם היה מתרגל למיקרא הביקורות שהישו אותי אליו."

כל הביקורות היו אוהדות וחובבניות. רגנר כתב אומנם: "כמה קרניים עדיין אינן יוצרות שמש"; אולם ניבא לסמי, עם זאת, התחלה של קריירה בינלאומית. ההצלחה הייתה מובטחת.

הוא עבר מעיר אחת לשנייה. בכל מקום היה עליו לנהל מערכת פירסום מחדש, שכן בעיר אחת אין קוראים בדרך כלל את עיתוני העיר האחרת. אולם לכל מקום חדש שבא כבר היו עתה בידיו הביקורות מהופעותיו הקודמות. כולן גמרו עליו את ההלל וכל הדלתות נפתחו בפניו.

בבואו שבשחייק, למשל, לא הסכימו היתונים בשום פנים לכתוב על סמי לפני ההופעה. מה עשה יורם? הוא טיפלן לבית החולים העירוני, הודיע שהאמן סמי מולכו מוכן להציג, כמנהגו בכל מקום, בפני ילדים

אני טועה, אולי איננו מוכשר כפי שאני חושב. אני מציע לערוך הופעה כגורה בפני אמנים. תבוא ותחליט בעצמך אם היא שווה." המנהל הסכים, ושיב ערך סמי הראצה ב"עברית בפני אמנים מקומיים. ושוב זכה להצלחה. אחרי ההצגה, הסכים המנהל להעמיד את אולם התיאטרון העירוני לרשותו של סמי, תמורת 30 אחוז מההכנסות. עתה נשארה הבעיה כיצד למשוך קהל להופעה. תושבי פרנקפורט אינם קהל של תיאטרון. אם הצגת הבכורה תיערך בפני אולם ריק, יהיה זה סוף הקריירה של סמי. פירסומת בעתונות אי-אפשר היה להכין, כיוון שלפי האתיקה של עיתונאי גרמניה מותר לכתוב על מופע אמנותי רק אחרי ביצועו, ולא לפניו.

יורם הראל מצא את הפיתרון. היו ב"י

הפגישה

גאולה נוני, שנישאה ה' שבוע לפנטומיאי סמי מולכו, מקבלת את פניו בשההתתפעה.

הקהל שבא לחזות השבוע בהופעת הבכורה של הפנטומיאי סמי מולכו, מילא רק את מחצית אולם התיאטרון הי קאמרי, ברחוב נחמני בתל-אביב. ברובו היה קהל זה מורכב מידידיו האישיים של הפנטומיאי ומאמני מחול.

לא היה בכך משום הפתעה לגבי האמן הצעיר (26), שחזר ארצה אחרי שנת הופעות באירופה — אולם היה בכך מזהוקו של הגורל.

סמי מולכו, הבלתי מוכר במולדתו, בה מתייחסים אליו המבקרים כחשדנות כאל אמן-צעיר בעל יומרות בלתי מוצדקות, כבש תוך זמן קצר את ערי אירופה בסערה, מילא אולמות בבירות ארצות-תרבות, קצר תהילה במאמרי-הביקורת, הצליח להגיע למעמד בו הוא מקבל עד אלה דולאר להופעה ובו יש לו תוכנית-הופעות ערוכה מראש, למשך שנה ברחבי אירופה. כאשר יצא סמי לאירופה, אחרי שהופיע במשך שנתיים במועדוני התיאטרון בארץ, לא ידע, בעצם, לקרוא מה הוא הולך. הוא רצה לנסוע להשתלם וללמוד — ובמידת האפשר להופיע. כשבכיסו 200 דולאר, ול" ציור אמרגנו הצעיר, הסטודנט לשעבר יורם הראל, קבע סמי את תחנתו הראשונה בווינה. התחלתי שאם אני רוצה להתחיל, עלי להתחיל ישר מגבוה, במקום שם הדרישות גבוהות ביותר." מספר סמי. אולם כיצד יכול אמן צעיר, בלתי-מוכר וחסרי-המלצות להתחיל ישר מגבוה? סמי ואמרגנו, הוכיחו שאפשר לעשות זאת עם הרבה העזה וקצת דמיון.

התחילי — בגרמניה!

יורם, שלמדו במשך שנה באוניברסיטה בווינה, ניגש למנהל האופרה הי מקומית. הוא סיפר לו כי במיקרה נמצא בחינה אמן הפאנטומימה הישראלי המפורסם סמי מולכו, ששמעו ודאי הגיע לארצות-מנהל האופרה כימעט והתבייש להודות ש" טרם שמע על סמי. יורם לא ביקש ממנו לתת את אולמו להופעה לסמי. הוא רק הודיע שסמי, ברוב נדיבותו, מוכן לתת הרצאה על אמנותו בפני שחקנים, במאים ותלמידי-אמנות. ללא תשלום, כמובן.

כך הופיע סמי לראשונה, בשעות אחרי הצהריים, באולם האופרה של חינה. להרצאתו אתו הופיעו קרוב ל-200 מאזינים, אחרי שהתפרסמו הודעות תיאטרונליות. סמי הירצה בעברית ויורם תירגם את הרצאתו לגרמנית. להפתעתם הגדולה של סמי ויורם נחלה ההרצאה הצלחה עצומה.

הם עמדו לסכם עם מנהל האופרה על עריכת הופעה מסחרית — אלא שלפתע נמלכו בדעתם. הם שוחחו עם מומחי-אמנות, ונתו, והגיעו למסקנה שעליהם להתחיל להרצות פני דהקא בגרמניה: אם יכירו בו במקום בו דרישות הקהל גבוהות — הצלחתו מובטחת.

אחרי קבלם את אישור המשלחת הישראליה בקלן הופעתו של סמי בגרמניה, יצאו לפרנקפורט, פנו אל התיאטרון העירוני. היה ברור להם מראש שהתיאטרון לא יסכים לתת את אולמו לאמן-יחיד בלתי-מוכר. אף-על-פי-כן פנה יורם אל מנהל התיאטרון. הוא אמר לו: "אל תיקח את סמי, אולי

היאסטרן

סמי מולכו מדגים תנועה בפני תלמידותיו באקדמיה הבינלאומית לאמנות, שנערכה השנה בגרמניה, ובה שימש כמרצה בכיר — לצידי של אמנים ידועים-שם. בין תלמידותיו היו גם שתי בחורות מצריות.

חולים, בהתנדבות. הנהלת בית-החולים קפצה על המציאה. סמי הופיע בפני ילדים חולים בחדר הניתוחים.

מאד זה כבר היה בגדר חדשה. למחרת הופיעו כותרות בעתונים, כדוגמת הכותרת בנאצינאל צייטונג, העתון הגדול ביותר, שכתב: "אמנות גדולה בפני ידענים קטנים." כאשר הופיע בקלן, כבר הישו אותו המבקרים למארסל מרסו. בברלין, בשני התיאטרונים הגדולים ביותר, בשני חלקי העיר, שוב לא היה ספק כי סמי הגיע למעמד של אמן בינלאומי מוכר. סיפר ה"מלחין הישראלי נועם שריף, שהיה נוכח בהופעתו של סמי בשידור תאטר, בברלין המערבית: "לא האמנתי למראה עיני. ה"אולם היה גדוש ומלא, כשסיים סמי את הופעתו, הוציאו אותו 30' פעם אל הבמה." ככל שהתחזק מעמדו כאמן מוכר, גדלו דרישותיו של סמי. הוא הופיע רק באולמות הידועים והמכובדים ביותר, קיבל עבור הופעותיו סכומים נכבדים.

מריצה באקדמיה

שיא מסעו הגיע סמי לקלן, שם הוזמן לאקדמיה הבינלאומית לאמנות הי

"לבסוף נתנו לו לקרוא את הביקורות. אמרנו שאיננו מבינים גרמנית ומרסו תרגם אותן לנו, מילה במילה. הוא אמר: תראה, כותבים פה שאתה יותר טוב ממני. לבסוף אמר לי: אתה יודע, ברלין זו העיר שלי. הרגתי כל אחד בברלין. אם אתה הצלחת שם סימן שמגיע לך. אני שמח שזה דווקא אתה המתחרה שלי."

"אותו רגע" מספר סמי, "עמדו לי ה"דמועות בעיניים. מרסו נשק לי על לחיי ואמר: תעבוד! תעבוד! תעבוד! ותזכור ש"אין קינאה בינינו."

על דרך המלך

שבוע, כשהופיע סמי לראשונה מדי (אז עזב את הארץ בפני קהל ישראלי, ניתנה לקהל הישראלי האפשרות להיחשב אם אומנם היו הביקורות הנלהבות להן זכה מוצדקות ואובייקטיביות, או שמא הושג פגע מכך שסמי הוא אמן ישראלי — עובדה שלגבי גרמנים, לפחות, עשויה לקבוע את רמת הביקורת.

בהופעתו הוכיח סמי בבירור דבר אחד: סמי של היום אינו אותו סמי שעזב את הארץ. הוא התעלה, שיפר את רמתו ה"טכנית, העמיק את רעיונותיו, הגיע לרמת ביצוע מהוקצעת. אין ספק שהוא אמן מקורי בשטח הפאנטומימה. מה שחסר לו הוא ה"פיוט והתמימות השובעים בפאנטומימה של מרסו. אלא שהוא נמצא על דרך המלך להצלחה.